

SEVERINUL

ZIAR POLITIC SĂPTĂMÂNAL.

Prețul abonamentului :

pe un an 8 coroane
 „ 1/2 „ 4 „
 „ 1/4 „ 2 „
 Prețul unui număr 20 fil.

Proprietar și redactor responsabil :

OCTAVIAN BORDAN.

Redacțiunea : Caransebeș, strada Constantin Burdia.

Administrația : Caransebeș, strada Parcului 774.

Numărul telefonului : 44.

Manuscripte nu să inapoiază.

PĂRĂZI.

În numărul de față publicăm invitarea *Asociațiunii* pentru literatura și cultura poporului român la adunarea generală, ce în acest an va fi la Șimleu. Asociațiunea adecă an de an raranjează astfel de adunări geneale, iar despărțămintele ei încă înjeabă astfel de adunări.

Prin ziare în cursul unui an putem citi sute de mici raporte despre atari adunări, unde se face paradă multă, se îngrijește de trăsuri, de odăi prin otele, or locuințe la privați, se dau banchete, la cari sforăesc toaste bombastice, pline de emfază și de cele mai multe ori goale ca fond — și 'n felul acesta cei din fruntea Asociațiunii cred, că și-au achitat datoria, ce o au față de cultura poporului, deși foarte evident e, că părăzile acestea culturale sunt numai niște potemchiade.

Dacă răsfoești anume rapoartele generale ale Asociațiunii, dai de o recoltă culturală anuală foarte săracă. Dacă studiezi mișcările culturale, literare dela noi, observi că acelea s'au întruchipat în afară de ramele așa zisei Astre. Această mică a noastră Academie își perde timpul în a redacta protoacale, ori a aranja părăzi.

Altul e scopul unei instituții culturale. S'a negligat sistematic problema-i de căpitenie: introducerea, răspândirea culturei în popor. Astăzi se judecă adecă fiecă popor după forța lui culturală. Iar forța culturală stă în foarte strânsă legătură cu tăria economică a acelu popor. Fiindcă fără bază economică nu se poate face cultură.

Dreptaceea tendința principală a Asociațiunii ar fi fost să fie îndrumarea

economică a poporului nostru. Prin felurite prelegeri economice trebuia arătat poporului roadele minunate ale unei economii raționale. Cu schiopticonul i-se putea arăta, cum se lucrează pământul, cum se țin vitele prin alte părți, cum nu înzadar și fără spor se străduesc oamenii prin țările culte ale apusului de dimineața până seara. Văzând pilda bună, și țăranul s'ar fi îndemnat a-și mai schimbă calapodul de economie, cum l'a învățat din tată 'n fiu.

... S'au aranjat câteva prelegeri economice și din partea Asociațiunii, dar totul cu impresia, ca să nu se zică, că nu s'a făcut nimic.

...Într'o vreme procură Asociațiunea *schiopticoane*, cu ajutorul cărora ținea prelegeri populare... Și aceasta însă s'a lăsat, ca orice lucru bun, ce l'a început Asociațiunea.

...Se începuse o foaie pentru popor. A redactă o foaie pentru popor e cel mai cuminte lucru, ce se poate face întru ridicarea culturală a aceluia. Dar foaia trebuie scrisă pentru popor. A Asociațiunii eră scrisă prea *domnește*, și fiindcă la noi toți *domnii* fac politică, în cea mai scurtă vreme s'a prefăcut în foaie politică, schimbându-și editorul. Și fiindcă la noi politica omoară orice început bun, din foaie pentru popor, avem azi la Sibiu o nouă foaie politică pentru domni.

Cu schiopticonul se poate populariza știința. Încercatu-s'a aceasta din partea Asociațiunii? Doar cei din fruntea ei datorie ar fi avut să popularizeze știința printre români.

S'ar fi convenit să editeze o bibliotecă nu numai pentru popularizarea scriitorilor români — aceasta o face cu atât folos și pentru sine *Minerva*,

— dar o bibliotecă, cu ajutorul căreia să se răspândească rezultatele științei și-'n cătunele cele mai îndepărtate: să se scrie în adevăratul grai al poporului. Astăzi din acest punct de vedere nici nu-ți poți aranja o bibliotecă sătească.

...Toate acestea le fac alte asociațiuni culturale, dela cari a noastră încă ar fi putut multe lucruri bune învăța. Pe un bagatel oferă *Matica* o bibliotecă întreagă membrilor ei.

...Căci numai în felul acesta ar putea fi adunările generale ale Asociațiunii adevărate sărbări culturale, la cari să se constate o oarecare înaintare culturală la poporul nostru și nu am fi siliți an de an să azistăm numai la părăzi goale, cari pentru mișcarea noastră culturală au foarte puțină însemnătate.

Căci în centru nu se face altceva, decât se urgitează mai conștiențioasa călătorie pe poșta a taxelor, nu se dă nici o îndrumare, iar în despărțăminte nu se face nimic, prin urmare nici spor sistematic.

Dacă părăzi sunt adunările generale ale centrului, tot părăzi, firește mai mici, sunt adunările despărțămintelor.

...Iar cât privește pe popor, acesta mai că e o noțiune necunoscută la adunările Asociației, ale cărei întruniri numai democratice nu sunt. Asociația ar fi pentru popor, dar cei dela conducere până acum nu s'au îngrijit să fie poporul mai bine reprezentat între membrii Asociațiunii...

Tocmai de aceea trebuie schimbat felul de muncă al centrului, felul de muncă al despărțămintelor. Căci cu *părăzi* nu se contribuie la propășirea culturală a poporului.

Deputații și Poporul

Poporul își alege deputații, pentru ca aceștia să-l apere, reprezinte interesele lui în casa țării, dupăcum merge cineva la avocat să-l apere. În așa mod poporul se conduce el însuși, ceea ce e scopul întocmirii de azi a statului.

Iar deputații, când de fapt apără interesele poporului, îi fac bine, cu drag îl caută pe popor și la așa zilele dări de se amă își expun naștea lui isprăvile din dietă. Dacă însă n'au făcut nimic, cu ce să se prezinte în fața poporului?

Căci să ne aducem bine aminte. Deputații porecliți naționaliști pe la început mergeau adesea între popor, căutau cât mai mult contactul cu poporul. Erau adecă atunci la începutul activității lor și poporul nu le putea cere cont de faptele lor.

De atunci a trecut multă vreme, în care timp porecliții puteau să facă ceva în dietă. N'au făcut însă nimic, decât au mai sberat uneori contra guvernului, iar poporului, ce-l reprezentau, nu i-au adus nici un bine. Fi-rește acum nu-i mai auzi să mai fi fost între popor. De mult n'a mai cetit nimeni despre adunări populare, fiindcă se tem, că poporul îi ia cu furca lungă. Poporul nostru adecă e treaz și nu se mai lasă îmbătat de fraze, ci cere împlinirea promisiunilor.

Cu ce nas vor ieși în popor porecliții naționaliști? Cum vor putea să scape de binemeritatele reproșuri ale poporului, pe care nu l'au reprezentat după cuviință.

În zilele trecute însă iată, ce cetim în foaia lui Birăuț, care se vede a prins din nou dorul a umblă haimană prin țară:

„Ei (deputații porecliți naționaliști) trebuie să se ducă în mijlocul vostru — dupăcum au și hotărît — ca să vă deie socoată despre ceea ce au lucrat până acuma, să vă ceară sentința, dacă bine au lucrat și împuternicire dela voi, pentruca să ducă înainte lupta și cu mai multă energie, dar asigurați, că au la spate o națiune întreagă, care e gata în orice moment a le urma sfatul...“

Dorința lui Birăuț, credem, nu se va împlini. Și el crede, că deputații trebuie să iasă. Foarte frumos: dar atunci să fi muncit în dietă, ca să poată spune poporului, ce interese i-au apărut. Deputații porecliți ai noștri sunt ca avocații cei răi: la început te îmbată cu vorba... dar apoi îți pierde procesul.

Fiindcă da, poporul nostru este treaz. Tocmai de aceea pretinde să nu mai fie tratat ca un copil mic, pe care-l zăpăcești cu făgădueli goale. Trecut-a timpul, când vorba bună eră de-ajuns. Azi bietul țărăn român are atâtea nevoi pe cap, încât s'a săturat, ca domni să facă cu el tot paradă.

Poporul a ales pe deputații aceia, în speranța, că prin alegerea aceea, pentru care atât de mult s'a expus, i-se va schimba soarta spre mai bine. Numai așa se poate explica, cum se grupase cu atâta entuziasm în jurul lor, deși aveă înaintea sa tot domni de aceea, la cari de mergi a cere un sfat, îl plătești cu bani scumpi. Au adus o jertfă mare țărării noastre la alegeri, jertfă, de care azi le pare rău, fiindcă cei aleși nu s'au interesat de el, obiditul popor, ci vânând o doză mai mare, ori mai mică de popularitate și-au făcut treboarele lor.

Câte fapte bune au făcut însă acești deputați? Doar de făceau, le-ar fi trimbișat ei după obicei. Cel puțin ceva să fi făcut, fiindcă nu putem aștepta, ca toți să facă atât bine, cât dl Burdia, care cu atâta iscusință își apără cercul, ba și cercurile altora.

Cel puțin ceva ar fi făcut deputații porecliți naționaliști. Fiindcă înțelegem să faci opoziție, dar să o faci cuminte, ca să tragi vr'un folos din ea. Opoziția porecliților naționaliști i-a discreditat, le-a arătat slăbiciunea, netactul și i-a arătat lipsiți de cea mai elementară diplomație.

Astfel stând lucrurile deochiații amintiții deputați o mai rără de printre popor. Ba, ce e mai mult: nici n'au îndrăznit să alerge între popor să-l organizeze, fiindcă s'au temut, că vor azistă la desorganizare.

FOIȚA.

O LICĂRIRE...

Pe prispa unui bordeiu derăpănat, pe care îl împrejmuiau bălăriile înalte, — împărăștiitoare de miros greu, otrăvitor — îl așteptam pe Toma-puşcașul să se gătească și el de vânătoare...

Eram nerăbdător. Deși de abia trecuse de amiază, totuși mi-se părea, că mă prinde noaptea pe loc, așa de posomorită s'arătă ziua. Sub cerul plumburiu și rece al toamnei, cârdurile negre de ciori croncănitoare, se și îndreptau spre codrul întunecat, în căutarea adăpostului lor de noapte...

Vântul nici nu adia...

Ca niște uriași de aburi, neclintiți, norii stăteau spânzurați d'asupra satului tăcut, d'asupra șesului pustiu, d'asupra codrului nesfârșit.

— De ar da o bură de vânt, să-i mai alunge, — zise Toma ieșind din bordeiu. — Altminteri ne plouă rău.

— Las' să ne ploaie... am haină groasă, — îi răspunsei, arătându-i paltonul meu de iarnă, bine căptușit...

— Cum dle?! — făcu mirat pușcașul — cu haina asta neagră, vrei să mergi, dta, la pază?

— N'am alta... Ce să fac?

Tovarășul tăcu... Fruntea i-se încreși puțin. Apoi făcând un gest, ca și cum ar fi luat o hotărîre mare, îmi zise:

— N'ai vrea să-ți dau, eu, un suman?

— Mai e vorbă?!...

Toma intră în bordeiu, și, fără zăbavă multă, se întoarse aducându-mi un suman nou-nouț, aproape nepurtat. Mulțumit, îl îmbrăcai peste palton.

Când să trecem pârleazul gardului, înăbușit de buruieni, furăm întimpinați, deodată, de lătrăturile vesele ale unei copoii înalt, bine hrănit.

— Na, Dudaș... Geaba te bucuri, că nu te luăm azi — îi vorbi Toma. Și luând un curmeiu, îl legă de gât, chiar de un par al gardului...

În sumanele noastre de culoarea coajei uscate de copac, acum o întindeam la drum spre codrii Păușeștilor. Trebuia s'ajungem, cât mai de grabă, ca să avem timp înainte de inserat — să ne facem câte-un culcuș de pază, de unde să aținem calea agerelor căprioare.

Mergeam tăcuți. Tovarășul meu de vânătoare nu eră vorbăreț și nici glumeț, cum se spune, că sunt țărării nostri, mai ales atunci când însoțesc la vânătoare pe vre-un „coconaș“ care are obiceiul să-și scrie „impresiile“ de vânătoare... Țăranul meu eră

foarte posac. N'avea nici fruntea senină, nici privirea îndrăzneată și fățișă a șoimului. Toată fața îi eră plină de zbârcituri respingătoare, și ochii lui mici și reci își închideau și deschideau mereu pleoapele, ca și când s'ar fi ferit de năvala supărătoare a unor gânganii neastâmpărate.

Fusese, aproape zece ani pădurar pe pădurile Păușeștilor, dar din pricină, că tănuise niște furturi mari de lemne, își perdă slujba, făcând pe deasupra și câteva luni de pușcărie.

Acum, rățaceă — fără nici un căpătăiu, — cu o rugină de pușcă în spinare, rupându-și înzadar opincele după un iepure sau alt vânat... De multe-ori, se întâmplă, — în timpuri grele, — să-și găsească prada chiar și prin cotețele mai din marginea satului.

Cu țărării ceialalți n'avea nici un amestec. În sufletu-i stingher și întunecat, de mult nu lunecase o rază de lumină îmbucurătoare...

Băgai de seamă, că la mâna dreaptă aveă un semn de rană, nu de mult timp vindecată.

Inchipuindu-mi, că o căpătase în luptă cu vre-o fiară sălbatecă, l'am rugat să-mi povestească întâmplarea. Fostul pădurar mă privi cu bănuială, și, ascunzându-și mâna în cutele aspre ale sumanului, îmi răspunse aproape răstit:

Și de când se hotărîse *organizarea*, a trecut cam mult, iar în acest lung interval deputații aceia pentru popor, nici nu și-au ridicat glasul la *legea spirtului* etc.

Cum și ce vor căuta acum ieșirea afară între popor? Suntem tare curioși: sperăm, că nu-i va mai succede lui Birăuț să se facă impresarul deputaților și de astădată va rămâne cu *dorul*.

Sărbările dela Șimleu.

Adunarea generală a „ASTREI.”

Învitare.

Comitetul aranjator invită cu toată onoarea la serbările, ce vor avea loc din prilejul adunării generale a Asociațiunii pentru literatură și cultura poporului român la Șimleu, din 6 până la 9 August, [st. n. (24—27 Iulie st. v.) a. c.

Fiindcă invitații speciale nu se trimit, prin aceasta să se considere invitați toți românii, cari să interesează de progresul cultural al neamului nostru.

Iată programul în liniamente generale:

Joi, în 6 August, la 12 ore, se va primi la Cizer comitetul central, care va veni prin Ciuciu, iar dela Cizer va călători mai departe cu trăsurile până la Șimleu. Ceice doresc dintre onorații oaspeți și mai ales dnii ziariști, cari doresc a sosi deodată cu comitetul central sunt rugați a ne anunța din bunăvreme, spre a se putea trimite trăsuri suficiente. La întâmpinarea comitetului central în Cizer, cea dintâi comună sălăjană în direcția aceasta (sudică), se va aduna po-

porul împreună cu fruntașii din toate comunele dimprejur. Membrii comitetului vor fi salutați de cler și popor, iar din partea desp. Șimleu al Astrei de Rev. d. Alimpiu Barlovici, vicarul Sălajului și președintele despărțământului.

(Trenul cu care călătorește comitetul central, nr. 105, sosește în Ciucea dimineața la 8 ore 58 minute. Din Brașov pornește Mercuri seara la 7 ore 30 m., din Sibiu noaptea la 11 ore 10 m., și-l ajunge la Copșa, iar din Cluj Joi dimineața la 6 ore 10 m.)

Joi seara va avea loc în Șimleu convینirea de cunoștință.

Vineri se va face serviciu divin și se va ține întâia ședință. După ședință va avea loc banchetul, după el înăugurarea expoziției etnografice și petrecerea poporală. În acelaș local cu expoziția etnografică sălăjanească va expune lucrări de industrie casnică Reuniunea femeilor române din comitatul Hunedoarei, a cărei prezidentă este dna Elena Hossu-Longin.

Seara va avea loc teatrul. Se va juca o piesă poporală originală cu muzică și cântări din partea diletanților sălăjeni, instruați de artistul nostru dramatic Aurel P. Bănuțiu, care va crea rolul principal. După teatru va fi masă comună à la carte.

Sâmbătă a. m. se va ține a doua și eventual p. m. a treia ședință.

Seara va avea loc concertul. Un punct de forță al concertului va fi balada „Constantin Brâncoveanu”, capo d'opera dlui prof. din Blaj Iacob Mureșianu, care va veni și o va conduce în persoană. Va fi cântată de corul teologilor din Gherla, în care se va contopi și al Casinei române din Șimleu. Va concerta și corul Hilaria din Orade.

După concert, care ca constă din cinci puncte, va urma dans.

Toate serbările se vor ține într'un teatru de vară, construit anume spre scopul acesta în cetatea lui Bathori (o grădină frumoasă), unde publicul va fi cu totul separat de străini. În teatru vor încăpea peste 1000 persoane. Lojile vor fi decorate cu țesături și cusături românești din Sălaj. Lumină electrică.

Toți ceice doresc a participa sunt rugați pe calea aceasta să se însinue cât mai îngrabă, cel târziu până la 1 August (19 Iulie) a. c., căci altcum nu putem garanta de cvartir. Cvatire avem de trei feluri: gratuite, la particulari cu 2 cor. pe 24 ceasuri și la otele. Ceea ce se însinue sunt rugați a arăta ce fel de cvartir doresc.

Deasemenea și ceice doresc a participa la banchet sunt rugați a se însinue deodată cu însinuarea participării, cel târziu până în 1 August st. n. căci altcum comitetul aranjator nu garantează. Tacămul costă 5 cor. de persoană. La banchet vor lua parte și țărani, à 1 cor. 60 fill. tacămul.

*

După închiderea serbărilor, Duminecă, 9 Aug. n. se va face peregrinaj la mormântul din Bocșa română al lui Simeon Bănuțiu, dela nașterea căruia se împlinesc 100 ani. Se va face și o excursiune la Moigrad, fosta capitală a Daciei porolisene.

NB. Insinuările pentru cvartire și banchet, precum și cererile de informațiuni sunt a se adresa dlui Ioan P. Lazar, președintele comitetului aranjator.

Onor. oaspeți au legătură cu trenul până în Șimleu: prin Orade Carei, și Cluj, Bistrița, Gherla, Dej, Jibou, Zălau.

Comitetul aranjator.

— Ia, m'a tăiat... toporul!...

Mai târziu aflai, dela alții, că rana fusese pricinuită de o capcană de prins vulpile... Și cum tovarășul meu avea patima... gănilor, — ca și vulpile, — căzuse el în cursă.

Când ne apropiarăm de pădure, îl întrebai, arătându-i o tăbliță neagră, țintuită într'un ulm înalt:

— Imi pare, că aci vânătoarea e oprită?

— Să ști că-i oprită, — îmi răspunse Toma, — că-i hăpcân al dracului, boierul. Da, să nu mai vorbim de-acu, să nu ne audă cumva pădurarul, că bordeiul lui nu-i departe.

Tăcui.

Ajungând într'o poiană largă, mă pomenesc, că tovarășul meu o luă la fugă. Fără să știu pricina care îl făcea s'alerge, făcui și eu la fel. Deodată, se opri, și îmi făcui semn să mă pitul la pământ. Crezui că se apropie de noi un vânat și iute am tras oțelele. Pușcașul se încruntă la mine, îmi bătui din picior ca unui copil, și apoi se întinse pe brânci în iarba umedă.

Indată, se și deslușiră, în pădure, pași și voci de oameni. Imi perdui răsuflarea, la gândul, că puteau să fie niscăi pădurari sau paznici cari soseau să-și îndeplinească datoria. Dar inima îmi veni la loc. Incet-încet, vocile începură să slăbească, să se stingă...

Pădurea intră iarăși în liniștea ei adâncă... Din când în când, mai răsună doar, — ca un vaiet îndepărtat, — trosnetul unui vreasc uscat...

Dupăce trecurăm prin gloduri mari și peste viroage ostenitoare, ne afundarăm într'o văgună adâncă și sălbatecă, unde ne oprirăm.

— Dta, să te urci colo, sus, — îmi zise poruncitor fostul pădurar, arătându-mi muchia dealului repede. — Pe colo, trebuie să se ivească țapul și cârdul... Pe dincolo sălbătăciunile nu au pe unde trece, că sunt izvoare mari... Eu, stau aici!...

Ținându-mă de copaci, reușii să urc dealul unde dădui de un luminiș larg, aproape o poiană. De cealaltă parte a luminișului, pădurea se întindea deasă ca un zid de umbră, de nepătruns.

Indată, începui s'adun crăci, cioate și tot felul de buturugi și putregai, din cari îmi înjghebai un adăpost de pază, de unde nu m'ar fi putut descoperi nici cel mai ager ochiu de șireată lighioaică.

Dupăce mă înghemuii, cum putui mai bine, în culcușul meu, am rămas nemișcat.

Dinspre partea unde sta tovarășul, se mai auziră câteva boncănături, apol orice zgomot amorți.

Nici odată, n'am pomenit o liniște mai adâncă. Nici dinspre sat, nici dinspre șes,

nici de nicăiri, nu se auzea un zgomot sau vre-un răsnet, — cât de stins, — care să-mi fi dat de bănuț, că în afară de mine trăia, în clipele acelea, vre-o altă viețuitoare. Nici frunza nu se deslipea dela locul ei, de teamă ca nu cumva să tulbure, în căderea ei, această liniște de cimitir... Încremenit în culcușul meu, — ca într'un sicriu, — simțeam, că amorțea mă prindea cu mâna încheștată pe patul puștei, cu ochii neclintiți, peste măsură de holbați.

Seara, urzându-și firele-i sure, începui să-și țese pânza ei de umbră, în care se învâluiu, încet-încet, și arborii și cioatele și mărăcinișul vinețiu.

Ochii-mi obosiți de atâta veghere, aruncară acum priviri tremurătoare. Viroagele prind să se lățească, să cadă una peste alta; trunchiul arborilor să se umfle, crengile să se întindă, să se încâlcească între ele ca și când ar fi vrut să împletească în jurul meu o rățea uriașă, prin ochiurile căreia să nu mai pot trece.

Din toate părțile veneau, lovindu-mi urechea enervată, sunete tainice, zgomot de pași pripiți, foșnet de frunze, pufnituri înnăbușite.

Și atunci începui să mi-se năzare că prin desimele negre, se strecurau umbre, care se însuflețeau, întruchipându-se în tot felul de jivine uricioase.

(Va urma).

G L O S E.

Se discută cu atâta vehemență azi formarea unui *partid moderat român*. Fiindcă se discută, e dovadă, că e și necesar.

Dacă ne uităm la activitatea deputaților porecliți *ai noștri* însă, cari înseamnă o foarte slabă opoziție pentru guvern, din punctul de vedere al guvernului, nici par'că n'ar fi lipsă de un *partid moderat*, căci mai moderați decât aceștia în timpul din urmă mai rar.

Numai cât nouă Românilor ne trebuie un *partid moderat*, care să ne aducă vr'un *folos* poporului.

* * *

În dricul verii consistorul numai înceată a tremură . . . de frică.

Doar de aceea a reluat episcopul administrarea diecesei ?

* * *

Dumneaei face distincție, părți luminoase și părți întunecate. Deocamdată pentru dânsa nu lucește soarele în Caransebeș, și vede totul în negru, de ceeace o să-i pară rău, se zice.

Se zice de altmintrelea, că îi va spăla pe prietenii dela consistor cu mult săpun ca să devie albi.

. . . Deși săpunul nu spală conștiința.

* * *

Se zice că referentul nostru școlar eră să aziste la răspunsurile dela cvaificație. Îl interesă adecă mult pedagogia și organizarea școalelor.

N O U T Ă Ţ I.

Nu va fi partid român moderat ?

Unele foi au adus știrea, că nu va fi partid român moderat. Noi nu știm, cum pricep acelea foi ființa partidului moderat ?

Fiindcă de altă parte se afirmă și constatăm și noi, că actualii deputați porecliți naționaliști de o vreme încoace sunt tare ploați, așa că purtarea lor e tare moderată.

Alții zic, că moderațiunea aceasta le-o impune necapabilitatea lor.

Așa partid nu ne trebuie. Românii au lipsă de de un partid moderat cu iscusință și pricepere.

Alegere de patriarh. În 28 Iulie se va întruni congresul sârbesc să aleagă patriarh. Comisar regesc e ministrul de justiție Ant. Günther.

Mai popular e episcopul din Vârșeț Gavr. Zmeianovici. Candidat serios cu mulți sorți de izbândă e și episcopul Lucian Bogdanovici. Sârbii radicali sunt pe lângă Zmeianovici, care de nu ar fi ales, se vor da pe partea episcopului Gruici.

Încreștinare. În comuna Visag a trecut văduva Amalia Adler născ. Wolf dela legea jidovească la cea gr. catolică română. Încreștinarea s'a făcut în biserica română unită din Visag.

Urcare de plată s'a pus în vedere gendarmilor. Până acum un genlarm aveă 700 coroane la an, după noul plan al guvernului, aceasta se va urca la 900 coroane și cu înaintarea va crește cu câte 200 cor. de grad.

A trăznit în sinagogă. În Cernăuți a fost o puternică rupere de nori, cu fulgere și trăznete. Trăznetul s'a descărcat asupra sinagogei ovreești de acolo și a omorît pe trei Evrei, cari se rugau în ea.

Sub butoiu. De astădată fu o întâmplare, că butoiul greu rostogolit a strivit pe un muncitor din Reșița. În prăvălia de spirtuoase a lui Juracsek trei muncitori se năcăjiau să sloboadă în pivniță o bute de 7 hectolitre vin. Dar fiind puțini, butea le-a scăpat din mână și prăvălindu-se la vale muncitorul Fr. Spangel, de fel din Titel ajunsese sub bute, care-l strivi de tot.

Nuntă sângeroasă. În 23 Septemvrie anul trecut mare veselie fu la casa lui Simion Radu, econom în bună stare din Mărul. Cel mai frumos fecior al satului își ținea nunta cu fata lui Radu. Dela nuntă n'a lipsit cheful și voia bună.

În cursul petrecerii feciorul Pavel Hamat a ajuns la ceartă cu țigani, cari nu-i știură zice cântarea lui. Frații Malascu voiră să facă pace între Hamat și țigani, cari se luaseră la ceartă. Dar vrând să-i împace, fără să vrea ajunseră și ei în ceartă și acum începură sudalme între cei doi frați și Hamat, se ajunse la bătae, în care Hamat fu așa aspru părut, că șease săptămâni a zăcut.

Frații Malascu ajunseră naintea legii. Tribunalul din Caransebeș l-a pedepsit pe Nic. Malascu cu 2 ani, iar pe Mihai Malascu cu 1 an și șase luni închisoare.

Tabla din Timișoara mai zilele trecute a mai ușurat pedeapsa.

Târgul de țară proxim al orașului Caransebeș se va ține în 6, 7 și 8 August 1908.

Aviz domnilor învățători! Subsemnatul își ia voie a aduce la cunoștința dlor colegi, că împreună cu doi subinspectorii școlari regești am lucrat un „Curs practic pentru propunerea limbei maghiare“ în școalele primare, pe baza articolului de lege XXXVII din 1907. Două părți au și eșit deja de sub tipar și s'au înaintat înaltului ministru spre aprobare. Celelalte părți sunt sub tipar și vor apărea încurând. Fac acest aviz pentru orientarea dlor colegi în fața anului viitor școlar referitor la propunerea limbei maghiare.

Brașov, 12 Iunie 1908. Cu distinsă stimă: **I. Dariu.**

SE CAUTĂ la Tipografia Jacobovits din loc un elev spre a învăța arta tipografică. Reflectanților li-se cere să aibă pe lângă vârsta de cel puțin 14 ani impliniți, acte doveditoare că au absolvat 2 clase civile.

PARTEA LITERARĂ.

CINE A IUBIT-O ?

Boierul Toma privea dela fereastră cum creșteau, văzând cu ochii, troianele în ogradă. Niciodată nu i-se păruse iarna mai plină de întristarea ceea, care o răspândește căderea molcomă a fulgilor înfoieți de zăpadă. Cădea într'una ninsoarea, cădea fără să contească, legănându-se ca penele, înceată, gânditoare par'că unde să se așeze. Ingropase ograda, legând-o deadreptul cu șleahul dinspre sat, prefăcuse șurile, șoproanele, într'un singur morman, aruncase peste toate aceeaș învelitoare albă, de sub care se părea că nici odată nu vor mai răsări lucrurile cunoscute. Boierul căută să pătrundă cu vederea prin perdeaua deasă a ninsorii, dar nu putea; zarea se închidea sură. Căută să prindă cu auzul unui vuiet, un strigăt, strigătul unui om din sat, lătratul unui câne, țipătul unei păsări înfrigate. Nimic.

Toată firea părea înecată în aceea tăcere adâncă, ce-ți poate da închipuirea morții. Nici măcar scânteierile focului din sobă nu mai răsuna, focul se stinsese. Numai ceasornicul cel mare și rotund din perete, bătută rar, înădușit, ca de aiurea; și scuturând clipele din zimții roților lui, regulă par'că mersul ninsorii.

Un urât de moarte, un urât dintr'acele care se strecoară în suflet ca otrava, care se schimbă în spaimă, cuprinse pe singuratecul boier. Ar fi vrut să vadă pe cineva, pe un dușman chiar, numai să-l vadă pe cineva, și spaima veni repede cu undele ei de turburare. Boierul se repezi la clopot, trase găitanul cu putere, și-l rupse, iar de sus din colțul casei nici un linchet nu veni. Ce făceau oare argații; să-i strige, dar cum? Cuhnea eră departe. El singur își deprinsese slugile să nu vie decât chemate, ca să nu-l stânjenească în socotelile lui; ca nu cumva să zărească, deschise, lăzile de fier ce gemeau sub greutatea bănăritului. Incepă să cutriere odăile mari, înfrigate, în care nu mai făcea foc. Aceeaș liniște de moarte neturburată nici măcar de foșnetul unei haine trecute pe lângă lemnul sau pânza unei mobile. Gândurile îl năpădeau. Eră întâia iarnă, care o petrecea singur. Dela moartea nevistii lui se împlinise jumătate de an și singurătatea îl silea abia azi să simtă că-i lipsește, că prin moartea ei suferă o pierdere, ca aceea ce ar îndură când n'ar mai avea haina groasă, pe care nu o iubea, dar care totuși îi ținea cald, și o avea aproape de trupul lui. Trecând din pustiu al unui colț într'altul, se miră, cât loc prinsese în casă ființa aceea, căreia, fiindcă nu eră de aur ca galbenii lui, nu-i zimbise odată mai binevoitor, căreia nu-i purtă ură, pentru că atunci când urăști simți, că-ți răscolești sufletul împotriva cuiva care este, și ea nu eră, — un abur care se mută dintr'un loc într'altul. Asta fusese ea. Și totuși aburul acela par'că lipsea acuma.

Dar deodată boierul se oprî locului, încremenit. I-se păruse, că auzise foșnetul unei rochii, dincolo, și întoarse încet capul. Nu eră nimeni: se desprinsese o perdea și lunecase într'o parte strângându-se într'un singur fald; o lumină cenușie intră în odaie, și'n dosul geamului acoperit pe jumătate cu zăpadă, se vedeau ramurile negre ale copa-

color, înfigându-se ca niște sulți în pieptul alb al grădinii. O pasere trecu printre ele tăind ca o foarfecă pânza de ninsoare, și atât. Liniștea se întinse din nou. Boierul se lăsă într'un colț, pe scaun. Ziua aceasta de Crăciun îi amintește pe aceea din anul trecut, îi aduse aminte chipul prietenului celui mai bun, chipul lui Filip Micle, care nu lipsise niciodată mai îndelung din casa lui. Îi scrisese acum câteva zile, rugându-l să vie, îi făgăduise că vine, dar pe semne că se răs-gândise.

Ce se făcea singur, Doamne! Deodată i-se părură, că aude ceva, niște clinchete înădușite, așa ca loviturile de linguriți în paharele pline, și odată cu ele i-se strecură o picătură caldă în suflet. Se ridică repede și alergă la geamul ușii, în sală. În poartă, răsări ceva negru, care se mărea, se apropia, până ce se desluși că e un poșalion. Căii se izbiră cu piepturile de fruntea troianului, se opriră o clipă, surugiul învârtea biciul cu desnađejde pe deasupra capului, căii se opintiră, și cu capetele în sus, începură să taie pârție prin troian. Dar cu toate puterile lor încordate după câteva clipe se opriră. Surugiul se înălță în scări, și se auzi întretăiat strigătele lui; „Măăi, măăă... să vie argații cu lopețile... Cine dracul să poată intra în iadul ista... Morților... Măăă, n'auziți dugleșilor!!“ Boierul Toma împinse cu putere ușa înțepenită de zăpada strânsă în cerdac, și strigă și el la argații, cari de abia acum își scoaseră capetele afară. După ce se uită ca niște oameni buimaci de beutură, se întoarseră cu lopețile pe umăr înotând până la gât prin zăpadă. Mosafirul ce venise se scoborî din sanie și o luă spre cerdac, desgropându-și la fiecare pas picioarele. Eră Filip Micle. Lui Toma i-se strecurase o rază de bucurie în suflet, cum par'că niciodată nu simțise. Și venitul nu-și mai aflase la prietenul său. Se uită la Toma cu mirarea omului, ce vede o floare crescută în scrijiitura unei stânci.

În vreme ce Toma descotoșmăna mosafirul de blănurile, ce le avea pe dânsul, de afară veneau glasurile năcăjite ale argaților cari de abia urcau sania înspre grajduri.

(Va urma).

TRAISTA CU IDEI

Praznice, pomeni, parastase și ridicarea poporului.

Între datinele moștenite din moși-strămoși de sătenii noștri sunt și praznicile, pomenile și parastasele.

În șirul lung al celor 12 praznice împărătești de peste an, mai fiecare sătean serbează câte unul, cu cinișoara și ctitorul lui.

La 3 zile, la șese săptămâni, la un an, la trei și chiar la șapte ani dela moartea unui ins dintr'o familie sătească, aceasta socotește ca o datorie să facă pentru cel mort câte o pomană.

La Sâmbăta morților, în Jo a mare, la Sâmbăta lui Lazăr și în alte zile, sătenii fac parastase, după ce odată în fiecare an prăznuiesc hramul bisericeii lor, și după ce șapte săptămâni de-a rândul, din an în an, în părăsemile.

Cine e în atingere cu viața noastră rurală a putut băga de seamă, că de un timp

de vreme încoace obiceiurile acestea au început să se rărească, și nu-i mare pagubă, dacă vor dispărea, chiar de tot.

Căci, în afară de faptul că praznicile, pomenile și parastasele aduc aminte de Dumnezeu și de cei despărțiți în colo, ele nu fac decât să îmbuibă de ațăta ori pe sătenii noștri de mâncare și mai ales de băutură, pentru că nu rare ori, și nu pe puțini din ei, ieșind dela praznice ori dela pomeni, să-i vezi căzuți prin șanțuri și pe lângă garduri.

Dar dacă dispărând din obiceiurile sătenilor noștri datinele de mai sus, nu-i mare pagubă, totuși credem, că ar fi bine să se profite cât de cât de sentimentul de „a da din al tău nevoiașului“ care orice s'ar zice, e temelie sufletească a acestei datine țărănești.

Și atunci, propunem preoților, învățătorilor și celor ce voesc binele poporului nostru, să se străduiască a întemeia pe regiuni mai întinse ori numai pe comune — după împrejurările locurilor, — societăți de binefaceri, în cari să între săteni și să le alimenteze cel puțin cu ceva din ceace ei cheltuesc cu praznicile, pomenite și parastasele ce dispar.

Și ce s'ar putea strânge în asemenea societăți, n'ar fi o glumă.

Să socotim numărul familiilor de săteni la 900.000; să punem $\frac{1}{2}$ din ei ca îndeplinindu-și an cu an datinele ce numirăm; să socotim la cel puțin 30 lei anual cheltuelile făcute de fiecare țărăn; avem frumoasa sumă de 9.000.000 lei cheltuiți pe fiecare an de săteni pentru satisfacerea unor sentimente frumoase, dar cheltuiți într'un chip rău.

Din valori de mii de coroane anual, de s'ar putea atrage în societățile ce propunem numai o a treia parte, și cât adevărat bine nu s'ar putea face cu mii de coroane pe fiecare an în satele noastre?! Ajutoare săracilor: orfani și neputincioși, cărți și îmbrăcăminte scolarilor merițoși și săraci, etc. etc. și cine știe, dacă sufletul darnic al românilor noștri n'ar ajuta prin asemenea societăți, — despre alcătuirea cărora voi scrie altă dată, — chiar cultura poporului, cea mai mare binefacere, ce s'ar putea da maselor noastre rurale.

În deosebi, cucernicii preoți, pot avea un frumos ogor de lucru în propunerea noastră.

Fi-vom auziți? Vom vedea.

„S. S.“

VARIETAȚI.

Cel mai mare orologiu din lume. Cel mai mare orologiu din lume va fi acela, care fu fabricat nu de mult în statul Connecticut din America de nord, în orașelul Thomastown.

Orologiul va fi a unui fabricant de săpun din Jersey-City.

Diametrul orologiului e de 28 de urme. Așadară e mai mare decât orologiul vestit din Filadelfia, al cărui diametru e de 25 de urme și mai mare decât orologiul atât de mult admirat al abației de West-minster din Londra, al cărui diametru e de 22 urme și jumătate.

Fabricantul va folosi orologiul acesta pentru de a face reclam.

Orologiul va fi pus în vârful căsii lui și va fi înțepenit acolo cu o rudă tare de oțel, nu cumva să-l doboară jos furtuna. Deasupra lui vor pune firma fabricii de săpun, care va fi luminată de lampioane de culoarea roșie, albă și vânăță.

Astfel firma fabricii se va vedea nu numai în orașul Jersey-City, ci și în portul dela New-York, ba chiar și în New-York.

Orologiul va bate și sferturile de cias, și la fiecare sfert de cias se va auzi și o piesă muzicală, între cari și imnul american.

Vocea muzicii e cam prea aspră, dar nu e neplăcută.

Sfaturi economice.

Broasca e dușmanul peștilor.

După cum spune o gazetă agricolă, broasca nu se sfiește a omori nici cel mai mare pește. Broaștele se aruncă pe capul sau spinarea peștilor mai mari își vâră picioarele de dinainte în branchii (resuflătoarele) peștilor, așa că peștele nu se poate mișca și răniți fiindu-le branchii, să nădușesc și pier îndată. Broaștele mai rănesc ochii și bolțile ochilor dela pești. Broaștele atacă mai ales crapii, cari, primăvara încă-s somnoroși după somnul de iarnă. Și cum că cele zise sunt adevărate, ne dovedesc următoarele:

Un econom a pescuit (prins) toți păstravii dintr'un pârâu. Între păstravii prinși se afla unul, care cumpănea cel puțin 1 și jum. kg. Pe acest păstrav l'au slobozit într'o baltă, așa că spinarea lui se vedea pe jumătate; păstravul nici nu se putea bine mișca în această baltă.

În această baltă, care își capătă apa dintr'un izvor, se aflau mai multe broaște, pe cari nu le văzuse la început economul. Cam după o oră a vrut economul să ia păstravul din baltă, care era acoperită cu niște scânduri.

Dară când colo, ce să vezi? Păstravul ședeă culcat pe o parte, iară deasupra lui ședeă o broască cu picioarele de dinainte vârâte în branchii păstravului, împedecându-i astfel răsufarea. Numai cu greu putu desbăra economul broasca de pe capul păstravului.

Broaștele sunt foarte periculoase pentru icrele păstravului. Un pescar istorisește, că a aflat în stomacul unei broaște 24 de păstrăvi tineri, dintre cari mai că jumătate erau mistuiți.

O jumătate de duzină de broaște flămânde e deci de ajuns, ca să nimicească un iaz (lac) întreg de păstrăvi. De aici urmează, că să nu suferim broaștele în nici un fel de heleșteu (tău de pești.) Cel mai ușor scăpăm de dânsle, dacă nimicim ouele lor, când le pun primăvara pe fața apei.

*

Oțăt de poame sau de vin.

De comun se crede, că din poame acre și din vin acru s'ar face oțăt bun, pe când adevărul e, că oțătul cel mai bun se face din poame dulci și din cighir (cideriu) sau vin bun. Acruștea oțătului (acidul acetic) se face din alcool (spirt curat), iar acesta din zahăr. Dacă dar poamele sunt acre, va să

zică, dacă conțin puțin zahăr, în mustul stors din ele se va produce la fierbere puțin alcool și la formarea oțatului puțin acid acetic. Din contră poame bogate în materii zăhroase și vinuri bogate în alcool (vinuri tari) nu vor fi acre, și totuși vor da un oțat excelent. De-adreptul din mustul de poame sau de struguri nu se poate face oțat, ci acela trebuie mai întâi să treacă prin fermentarea (fierberea) alcoolică. Cu cât această fermentare se întâmplă mai neconturbată, cu cât vinul e mai limpede și mai bun, cu atât mai bun și mai frumos se face și oțatul.

Voind a face din must de poame oțat tare, adăugăm mustului zahăr cam 750 grame pe 10 litri de must, și-l lăsăm să se fermenteze pe deplin, tragem apoi vinul de pe drojdii, amestecăm acum un litru cu tot atât oțat și după vr'o două-trei zile mai adaugem 1, mai târziu 2 litri de vin (cighir), până când tot vinul s'a preschimbă în oțat. Dacă vinul e slab și s'a trezit și oțatul, nu-l mai putem îmbunătăți prin adaus de zahăr, fiindcă fermentațiunea alcoolică se împiedecă prin acidul acetic și zahărul în loc de a se preschimbă în alcool, se preface în materii băloase, cari-l fac de se trage și se turbură. Dacă astfel de vin e prea slab pentru a face din el oțat bun, îl amestecăm cu 2% alcool rectificat sau cu 4% rachiu de prune. Cantități mici de zahăr înaintează formarea oțatului, putem dar să adăugăm puțin zahăr, dacă vinul a fost fermentat pe deplin.

Părerea, că oțatul s'ar formă prin stratul de oțat, o materie băloasă pieloasă, e numai într'atât adevărată, că bureții parazitici ai acestui strat, formându-se la suprafața vinului, pricinuesc, ca oxigenul aerului să preschimbe alcoolul în acid acetic. Bureții aceștia parazitici se află în vinul folosit pentru prepararea de oțat, în vasele întrebuintate sau în adausul de oțat sau ajung la locul potrivit prin mișcarea aerului, numai cât vinul, ce e a se folosi pentru facerea oțatului, să nu fie pus în vase, căroră s'a dat piatră (pucioasă). Fiind pentru prepararea oțatului neapărată trebuință de aer, se 'nțelege, că e deajuns a astupă vasul numai ușor cu hârtie sau cu pânză, și că e greșit a împiedecă străbaterea aerului prin dopuri bine înțepenite în vrana vasului.

Bureții, cari produc stratul de oțat, se arată numai ca o piele foarte subțire la suprafața lichidului; pielea groasă, alba, (floarea), care este formată prin alți bureți parazitici, mucegăioși, și sub influența lor încă se descompune alcoolul vinului, dar nu se preschimbă în acid acetic, astfel că vinul prin această „floare“ se face mai slab, dar nu mai acru. Îndatăce observăm pe suprafața vinului un astfel de strat de „floare“, turnăm cu îngrijire, mai bine prin un tâlv (tolceriu), cu capătul de jos al țevii puțin încovoiat, o mică cantitate de alcool. Lăsând „floarea“ timp mai îndelungat pe vin sau pe oțat, căpătăm un lichid, care nu conține nici alcool, nici acid acetic deajuns și nu mai e bun de nimic. Formarea oțatului se întâmplă mai bine la o temperatură de 20° R. sau 25° C., temperaturi mai înalte nu sunt priincioase.

Vinul preschimbă în oțat îl turnăm în sticle, sau în vr'un alt vas, pe care-l putem înfundă bine, ca să nu mai străbată aerul la el, căci străbătând aerul și mai departe în vas, oțatul ca și vinul se înfloreste și se strică iarăș.

„Foaia Pop.“.

659—1908 végr. szám.

Árverési hirdetés.

Alulirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a lugosi kir. járásbíróság 1908. évi V. I. 850. számú végzése következtében dr. Ionescu Miklós ügyvéd által képviselt Sebesana tak. és hitelint. r.-t. karánsebesi bej. cég javára Borkeszku Trandafir, Bezsnariu Juon és Popovits Denes priszákai lakosok ellen 170 korona s jár. erejéig 1908. évi június hó 1-én foganatosított végrehajtás utján lefoglalt és 1800 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: lovak, kocsik, szarvasmarha stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a lugosi kir. járásbíróság 1908. évi V. I. 850. számú végzése folytán 170 kor. tőkekövetelés, ennek 1907. évi november hó 25-ik napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódij és eddig összesen 101 korona 28 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig, Priszákán alperesek lakásán leendő megtartására 1908. évi július hó 2-4-ik napjának d. e. 8^{1/2} órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Lugoson, 1908. évi július 7. napján.

Schieszler Vilmos
kir. bir. végrehajtó.

473. szám.
1908 végrh.

Árverési hirdetés.

Alulirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a bozovicsi kir. járásbírósnak 1907. évi V. 268/1. számú végzése következtében Dr. Vladone S. ügyvéd által képviselt Ruzsa Gavrilă javára Bulza Iokim lapusniki lakos ellen 329 k. 60 f. s jár. erejéig 1908. évi június hó 2-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 906 korona becsült következő ingóságok, u. m.: butorok, gazd. tárgyak és lovak nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a bozovicsi kir. járásbíróság 1908-ik évi V. 286/2. szá.nu vég-

zése folytán 329 kor. 60 f. tőkekövetelés, ennek 1907. évi augusztus hó 21-ik napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódij és eddig összesen 149 kor. 20 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig, Lapusnikán alperes lakásán leendő megtartására 1908. évi július hó 21-ik napjának délutáni 5 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Bozovicson 1908. évi július hó 6-ik napján.

Emanuel Jakob,
kir. jbir. végrehajtó.

No. 2258—908.

Publicare

Pentru asigurarea lucrărilor de zidire a unei case ca locuință pentru grădinarul Com. de avere se escrie concurs public.

Cei ce doresc să primească aceste lucrări, sunt provocați să-și susțearnă ofertele lor dimpreună cu 10% vadiu cel mult până la 29 Iulie 1908 a. m. 10 oare la oficiul de economie al Comunității de avere în Caransebeș, unde se poate vedea planul și specificația speselor.

Caransebes, 17 Iulie 1908

Balaș
dir. sil.

2590—1908. sz. kig.

CONCURS.

Reprezentanța orașului Caransebeș cu decisul de sub nr. 593—893 escrie prin aceasta concurs cu privire la stipendiul susținut din partea orașului la școala agronomică din Lugoș.

Acest stipendiu asigurază tinerilor susținere gratuită la numita școală.

Pot concură toți aceia, cari au împlinit etatea de 17 ani, sunt tari și bine desvoltați, sănătoși, știu și ungu-rește, sunt de origine din Caransebeș și corăspund pe deplin regulamentului școlar.

Rugările sunt a se înaintă subscri-sului până inclusive 5 August 1908.

Caransebeș, la 10 Iulie 1908.

Bordan,
primar.

MOBILE de tot felul, mare asortiment cu prețuri moderate
se află la **George Frohnmeier,** măsar

DEPOSIT :
Caransebes, Str. Principala
în Casa Diecezana

2251—908. sz. kig.

Publicațiune.

Pentru facerea de nou a podului de peste canalul morilor între casa orașului și piața mare escriu prin aceasta licitațiune minuendă.

Podul, pentru care este preliminarat 1570 coroane are să fie de 5 metri lărgime și 1280 metri lungime, va fi așezată între beton întărit cu traverse, având durabilitatea de fer.

Preliminarul, precum și toate celelalte condițiuni se pot vedea între oarele oficioase (7—1) în cancelaria Dlui Aurel Doboșan senator al doilea.

Reflectanții sunt îndatorați pe lângă depunerea a 10% vadiu în ofertul înaintând a declară, că cunosc condițiunile de licitațiune și că acelea le țin pentru sine de obligatoare.

Ofertele sunt a se înainta până în 23 Iulie a. c.

Caransebeș la 11 Iulie 1908.

Bordan m. p.
primar

1754 kap. sz.
1908.

Hirdetmény.

A legközelebbi karánsebesi

országos vásár

1908. évi augusztus hó 6., 7. és 8-ik napján, vagyis csütörtök péntek és szombaton fog megtartani.

Karánsebes 1908 július hó 2-án.

Dragomir,
rendőrkapitány

No. 2239—1908.

Publicațiune.

Comunitatea de avere esarendează pe durată de 3 ani edificiul foresteriei vechi din Teregova în vecinătatea gărei de acolo.

În acest edificiu se află un cortel constător din șapte chili, cuină, cămară, cuină de spălat, podrum, grajd, șură, camară de lemne și fântână în curtea apartinătoare.

Cei ce doresc să închirieze edificiul din vorbă sunt provocați să-și subștearnă ofertele lor în scris cel mult până la 29 Iulie 1908 ora 10 a. m., la oficiul de economie al Comunității de avere. Oferte incurse mai târziu ori

făcute pe cale telegrafică nu se vor lua în considerare.

Oferanții în ofertele lor trebuie să expună arenda anuală cu cifre și cu litere precis și se declare că cunosc și acceptază fără obiecțiune condițiunile de arendă.

Caransebeș, 16 Iulie 1908.

Dela oficiul de economie al Com. de avere.

In comuna Buzeu

(ROMÂNIA)

se află spre vânzare 573□ metrii, loc din parcela la Nr. 5. Bulevardul Vii-torului.

Informațiuni mai aproape de administra-
ția acestui ziar.

TIPOGRAFIA LUI JACOBOVITS

CARANSEBES, aranjată după stilul cel mai modern (nou), primește spre tipărire toate felurile de lucrări și tipărituri pregătite și culese după cel mai fin gust estetic, ca:

Cărți de vizită, plicuri (couverte), anunțuri de fidanțare, căsătorie și invitări pentru petreceri și baluri — precum și alte lucrări de felul acesta se poate procura din depozit, tipărite foarte elegant și după gustul cel mai fin.

Opuri și broșuri. Registre. Tabelării de tot felul. Cataloguri. Anunțuri funebre. Prețuri curente pentru fabrici de mașini etc. Menuuri. Tipărituri în diferite colori. Placate și foi volante și diferite lucrări, ce se țin de branșa asta.

Prețuri foarte ieftine și moderate.

Comandele se efeptuiesc repede și cu acurateță.

R. GRAU, CARANSEBES

Telefon 47.

păpucar.

Telefon 47.

Cel mai mare magazin de ghete pentru dame, domni și copii.

Singurul vânzător a renumitelor fabricate:

Cobrak și Danubia

precum și a ghetelor curat americane.

Face ghete fine si moderne după măsură.

≡ Reparează prompt și effin. ≡

ILUMINAȚIE ELECTRICĂ CU STABILIMENT

pentru castele, edificii economice, fabrici, otele după propriul sistem.

Se poate combina cu apeduct și mașini agronomice.

Multe referințe de primul rang.

Indrumări și pro-
specte dă

SINGER F. și R.

antreprisă de inginerie
și electrotehnică

Budapest, V. Kálmán-utca 15.

TELEFON
63—01.

Mersul Trenurilor

Din Caransebeș la Lugoș pleacă :

Trenul Expr.-Orient: în fiecare Miercuri și
Duminică la 6 oare 2 min. p. m.

Trenul accelerat: la 5 oare 28 min. dim. și
11 oare 21 min. a. m.

Trenul personal : la 3 oare 55 m. dim., 9 oare 42
min. a. m. și 4 oare 59 m. p. m.

Din Lugoș la Caransebeș sosește :

Trenul Expr.-Orient: în fiecare Joia și Du-
minica la 6 oare 33 m. dim.

Trenul accelerat: la 4 oare 53 min. p. m.
și 10 oare 33 minute seara.

Trenul de persoane: la 8 oare 48 min. dim.
la 10 oare 42 m. a. m., la 5 oare
57 m. p. m. și la 9 oare 56 m.
seara.

Din Caransebeș la Orsova pleacă :

Trenul Expr.-Orient: în fiecare Joia și Du-
minica la 6 oare 33 m. dim.

Trenul aceterat: la 4 oare 53 m. p. m. și
la 10 oare 29 m. seara.

Trenul de persoane la 10 oare 42 m. a. m.
și 5 oare 57 m. p. m.

Din Orsova la Caransebeș sosește;

Trenul Expr.-Orient: în fiecare Miercuri și
Duminica la 6 oare 2 m. p. m.

Trenul accelerat: la 5 oare 28 m. dim. și
la 11 oare 21 m. a. m.

Trenul de persoane: la 9 oare 42 m. a. m.
și la 4 oare 59 m. p. m.

„MEHADIA“

Casă de păstrare pe acții în Mehadia.

Acoardă împrumuturi ipotecare replăti-
bile în 10, 15, 20 ani în rate semestrale;
împrumuturi cambiale cu acoperire hipote-
cară, escontează cambii cu 3, eventual cu
2 subscrieri, pe timp de 3 până la 6 luni,
acoardă împrumuturi (anticipatiuni) pe ama-
nete și pe efecte. Primește

depuneri spre fructificare

pentru cari solvește 6% interese. Interesele
neridicate se adaugă în 6 luni, anume la
1 Ianuarie și 1 Iulie a fie-cărui an la ca-
pital și se fructifică mai departe. Darea
pentru interesele de depuneri o solvește
institutul. Depuneri se pot face și prin poștă,
având a se indica adresa exactă a de-
ponentului. Rezolvarea urmează cu întoar-
cerea poștei. Abziceri și ridicări încă se pot
face prin poștă.

Direcțiunea.

APĂ MINERALĂ PHŌNIX
DIN BUZIÁS

La suferințe de **intrece toate apele**
rărunchi și beșică.

NATURAL, PLĂCUTĂ ACRICIUNE (LIPSITĂ DE FIER).

Apă de masă extraordinar de recreatoare.

Recomandată de medici. Recomandată de medici.

Ce apă de cură are efect escelent la morhuri de rărunchi și beșică, catar cronic de ră-
runchi, formațiuni de piatră, precum și morhuri catarale de secrețiune.

Prospete trimite la cerere administrația izvoarelor :

Direcțiunea băilor MUSCHONG în Buziásfördö.

BAZARUL „LA COROANA“

Kohn & Zweig

CARANSEBEȘ

Recomandă prăvălia lor bine
asortată în mode, manufacturi
și mărfuri curente.

Noutăți de sezon se pot cumpăra totdeauna.

BAZARUL „LA COROANA“

Serviciu prompt și prețuri solide

TOMA FINZ

Măestru lemnar, întreprinzător de zidiri și negustor de lemne în Caransebeș.

Recomand M. On. Public din Caransebeș și jur bine asortatul meu

Deposit de lemne de clădit

de brad, de molin, de gorun și de teiu, de blane de latezi, de trepte, de scânduri
de molin ghiluite și ghinuite (gefalzt) pentru padimente, toate deplin uscate, mai
departe **Cement de Portland**, carton asfaltat pentru acoperiș, pături de izolare,
penru a depărta umezeala pereților, cătrană (boază) și carbolineu cu

PRETURILE MAI MODERATE

Comandele se efectuează prompt și în modul cel mai conștiințios și se expediază
în toate stațiunile căilor ferate.

Întreprind clădiri noi: Case de locuit, clădiri de școală, de biserici și de
poduri, fac padimente de terrase în biserici și primesc tot felul de renovări la
edificii vechi, fac acoperișuri de carton asfaltat în calitate excelentă și pe acoperi-
șuri vechi de șindilă, acoperișuri bine probate.

ANUNCIURI se primesc în toate zilele cu prețurile cele mai
:: moderate la administrația foii noastre. ::